

โครงสร้างอุตสาหกรรมกระจกในประเทศไทย

นางสาวนิลบล สุนทรารักษ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ภาควิชาเศรษฐศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-632-261-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

STRUCTURE OF THE GLASS INDUSTRY IN THAILAND

Miss Nilubon Soontrarun

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Economics

Department of Economics

Graduate School

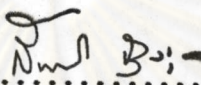
Chulalongkorn University

1995

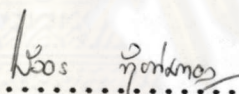
ISBN 974-632-261-3

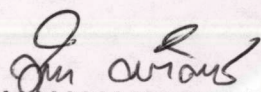
หัวข้อวิทยานิพนธ์ โครงสร้างอุตสาหกรรมกระจกในประเทศไทย
โดย นางสาวนิลุบล สุนทรารัตน์
ภาควิชา เศรษฐศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อิศรา ศานติศาสน์

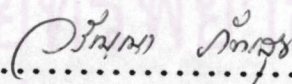
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับเป็น ส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

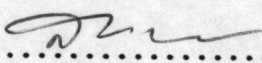

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ฤงสูวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บังอร ทับทิมทอง)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อิศรา ศานติศาสน์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วรัญญา ภัทรสุข)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สามารท เจียสกุล)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

นิลนล สุนทรารัตน์ : โครงสร้างอุตสาหกรรมกระจกในประเทศไทย

(THE STRUCTURE OF THE GLASS INDUSTRY IN THAILAND)

อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.อิศรา ศานติศาสตร์, 127 หน้า. ISBN 974-632-261-3

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาโครงสร้างอุตสาหกรรมกระจกในประเทศไทย ระหว่างปีพ.ศ.2523-พ.ศ.2536 ประกอบด้วยการศึกษาสถานการณ์ต่าง ๆ และความเป็นมาของอุตสาหกรรม การศึกษาความเคลื่อนไหวของราคาในแต่ละเดือน การหาค่าระดับของอำนาจผูกขาด (Oligopoly Power) ของอุตสาหกรรมกระจกตามแบบจำลองของแอปเปิลบäum (Appelbaum) และการหาค่าสวัสดิการสังคม

การหาค่าระดับของอำนาจการผูกขาดของอุตสาหกรรม ใช้ดัชนีชี้ถึงลักษณะโครงสร้างของอุตสาหกรรม ดัชนีที่มีความเท่ากับ 1 แสดงถึงความเป็นโครงสร้างอุตสาหกรรมแบบผูกขาด และดัชนีที่มีความเท่ากับ 0 แสดงถึงความเป็นโครงสร้างอุตสาหกรรมแข่งขันสมบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า ค่าระดับของอำนาจผูกขาดของอุตสาหกรรมกระจกโดยในช่วงปี พ.ศ.2523-พ.ศ.2530 มีค่าเท่ากับ 0.863 ช่วงปี พ.ศ.2531-พ.ศ.2536 มีค่าเท่ากับ 0.912 และค่าระดับของอำนาจผูกขาดโดยรวมตั้งแต่ปี พ.ศ.2523-พ.ศ.2536 มีค่าเท่ากับ 0.857 จากค่าที่ได้สรุปได้ว่าโครงสร้างอุตสาหกรรมกระจกในประเทศไทยในช่วงที่ทำการศึกษามีลักษณะของโครงสร้างอุตสาหกรรม ใกล้เคียงความเป็นอุตสาหกรรมผูกขาด

จากการศึกษาความเคลื่อนไหวของราคารายเดือนพบว่า ในช่วงปี พ.ศ.2523-พ.ศ.2530 ซึ่งในอุตสาหกรรมมีผู้ผลิตเพียงรายเดียว ราคาโดยเฉลี่ยสูงขึ้นทุกปี ในขณะที่ในปี พ.ศ.2531-พ.ศ.2535 เมื่อมีผู้ผลิตรายใหม่เข้าสู่อุตสาหกรรม พบว่าราคาเฉลี่ยเริ่มคงตัว และในปี พ.ศ.2536 ราคาเฉลี่ยเริ่มลดลง ผลการหาค่าสวัสดิการสังคม พบว่า ในช่วงปี พ.ศ.2523-พ.ศ.2530 ค่าสวัสดิการสังคมมีแนวโน้มลดลง ทั้งช่วง ส่วนในช่วงปี พ.ศ.2531-พ.ศ.2536 ค่าสวัสดิการสังคมมิได้ลดลงทั้งช่วง โดยจะมีค่าเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าในปี พ.ศ.2532 และในปี พ.ศ.2536 แสดงให้เห็นว่าเมื่อมีผู้ผลิตรายใหม่เข้ามาในอุตสาหกรรมนี้ทำให้ค่าสวัสดิการสังคมเพิ่มขึ้น และมีแนวโน้มว่าในอนาคตค่าสวัสดิการสังคมจะเพิ่มขึ้นอีกหากว่ามีผู้ผลิตรายใหม่เข้ามาในอุตสาหกรรมนี้อีก

ภาควิชา เศรษฐศาสตร์

สาขาวิชา -

ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิสิต นิลนล สุนทรารัตน์

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา อ.อิศรา ศานติศาสตร์

C560140 : MAJOR ECONOMICS

KEY WORD: : STRUCTURE / GLASS INDUSTRY / THAILAND

NILUBON SOONTRARUN : THE STRUCTURE OF THE GLASS INDUSTRY IN THAILAND. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. ISRA SARNTISART, Ph.D. 127 pp. ISBN 974-632-261-3

The objective of this research is to study the structure of glass industry in Thailand during 1980 - 1987 and 1988 - 1993. This research consists of the historical background, price fluctuation, oligopoly power determination and social welfare analysis.

In term of oligopoly power value (L), will indicate the deviation of the underlying industry structure from the two benchmarks of perfect competition and pure monopoly (L=0 and L=1 respectively). During 1980 - 1987, in which there was only one producer, the oligopoly power was 0.912. During 1988 - 1993 in which there was more producers, the oligopoly power decreased to 0.857. These values indicated that during both periods the structure of glass industry in Thailand seems to be monopoly.

During 1980 - 1987 it is also found that the price fluctuation gradually increased but remain unchanged during 1988 - 1992 then decreased in 1993. In term of the social welfare, the analysis shows that during 1980 - 1987 the social welfare value gradually decreased. After 1988, the value increased in 1989 and again in 1992. This analysis indicated that when a new producers entered in the industry the social welfare increased and will increase again in the future if there are more producers enter the industry.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... เศรษฐศาสตร์

สาขาวิชา..... -

ปีการศึกษา..... 2538

ลายมือชื่อนิสิต..... *นิลบุณ สอนทรารุณ*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *อิสรา สารนติสาร*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความช่วยเหลือแนะนำและให้คำปรึกษาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บังอร ทับทิมทอง ที่ได้ให้เกียรติเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์สามารถ เจียสกุล และ รองศาสตราจารย์วรัญญา ภัทรสุข ที่ได้ให้เกียรติเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ที่สำคัญที่สุด วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จสมความปรารถนา ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิสรา ศานติศาสน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้เวลา ให้คำปรึกษา และให้ความรู้เกี่ยวกับวิชาการ ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ตลอดจนคำแนะนำ และให้กำลังใจในการเขียนวิทยานิพนธ์นี้ด้วยดีมาโดยตลอด

ท้ายสุดนี้ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อและคุณแม่ ที่ให้การสนับสนุนในทุก ๆ ด้านและเป็นกำลังใจตลอดเวลาจนกระทั่งสำเร็จการศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นิลบล สุนทรารัตน์

มีนาคม 2538

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญตาราง.....	ง
สารบาณภาพ.....	จ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	7
1.3 ขอบเขตของการศึกษา.....	7
1.4 วิธีการศึกษาวิจัย.....	8
1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
บทที่ 2 ความเป็นมาของอุตสาหกรรมกระจกในประเทศไทย.....	13
2.1 ประวัติของกระจกแผ่น.....	13
2.2 วัฒนาการทางการผลิตกระจกแผ่น.....	15
2.3 กรรมวิธีการผลิตกระจกแผ่น.....	21
2.4 ภาวะการผลิตและการตลาด.....	30
2.5 นโยบายของรัฐและมาตรการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม กระจกแผ่น.....	47
2.6 ความเคลื่อนไหวของราคากระจกช่วงปีพ.ศ.2523-พ.ศ.2536.....	53
บทที่ 3 ทฤษฎีและแนวความคิดที่ใช้ในการศึกษา.....	62
3.1 ทฤษฎีอุปสงค์.....	62
3.2 แนวความคิดเกี่ยวกับความยืดหยุ่นของอุปสงค์.....	66
3.3 ทฤษฎีอุปสงค์ในปัจจุบันการผลิต.....	68
3.4 แนวความคิดเกี่ยวกับผลดีและผลเสียของการแข่งขันและการผูกขาด	70
3.5 แบบจำลองการประมาณค่าระดับของอำนาจผูกขาด.....	74
3.6 แนวความคิดทางด้านเศรษฐศาสตร์สวัสดิการ.....	91

สารบัญ(ต่อ)

บทที่ 4	ผลการศึกษา.....	105
4.1	การประมาณค่าสมการอุปสงค์ของอุตสาหกรรมกระจกแผ่น.....	106
4.2	การประมาณค่าสมการอุปสงค์ในปัจจุบันการผลิตของอุตสาหกรรม กระจกแผ่น.....	110
4.3	การหาค่าระดับของอำนาจการผูกขาดของอุตสาหกรรมกระจกแผ่น	112
4.4	การหาค่าสวัสดิการสังคมปีพ.ศ. 2523-พ.ศ. 2536.....	115
บทที่ 5	บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	121
5.1	สรุปผลการศึกษา.....	121
5.2	ข้อจำกัดในการศึกษา.....	124
5.3	ข้อเสนอแนะสำหรับอุตสาหกรรมกระจกแผ่นในประเทศไทย.....	125
	รายการอ้างอิง.....	128
	ภาคผนวก.....	130
	ประวัติผู้เขียน.....	162

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1.1	กำลังการผลิตและปริมาณความต้องการผลิตภัณฑ์แก้วและเครื่องแก้วของไทย..	3
ตารางที่ 1.2	มูลค่าการส่งออกและการนำเข้ากระจกของไทยจำแนกรายประเภท.....	4
ตารางที่ 2.1	ผู้ผลิตและกำลังการผลิตกระจก ปีพ.ศ. 2535.....	31
ตารางที่ 2.2	อัตราการเพิ่มของปริมาณการผลิตกระจกแผ่นจำแนกตามประเภท พ.ศ. 2532-พ.ศ. 2535.....	35
ตารางที่ 2.3	อัตราการเพิ่มของปริมาณการจำหน่ายกระจกแผ่นจำแนกตามประเภท พ.ศ. 2532-พ.ศ. 2535.....	36
ตารางที่ 2.4	ปริมาณผลผลิตและการจำหน่ายกระจกแผ่นเรียบในประเทศระหว่างปีพ.ศ. 2523 - พ.ศ. 2525.....	37
ตารางที่ 2.5	ราคาจำหน่ายกระจกแผ่นจำแนกตามประเภท พ.ศ. 2532-พ.ศ. 2535.....	38
ตารางที่ 2.6	มูลค่าการนำเข้ากระจกแผ่นของไทย มกราคม-เมษายน พ.ศ. 2536.....	41
ตารางที่ 2.7	มูลค่าการส่งออกกระจกแผ่นของไทย มกราคม-เมษายน พ.ศ. 2536.....	42
ตารางที่ 2.8	ปริมาณและมูลค่ากระจกแผ่นส่งออกและนำเข้า พ.ศ. 2520-พ.ศ. 2525.....	45
ตารางที่ 2.9	ปริมาณและมูลค่ากระจกแผ่นส่งออกและนำเข้า พ.ศ. 2530-พ.ศ. 2535.....	46
ตารางที่ 2.10	ราคาจำหน่ายกระจกรายเดือนระหว่างปีพ.ศ. 2523-พ.ศ. 2536.....	54
ตารางที่ 2.11	ราคาจำหน่ายชั้นสูงของกระจกที่ทางการประกาศเปลี่ยนแปลง มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 27 มีนาคม พ.ศ. 2523.....	56
ตารางที่ 2.12	ราคาจำหน่ายชั้นสูงของกระจกที่ทางการประกาศเปลี่ยนแปลง มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 27 เมษายน พ.ศ. 2523.....	58
ตารางที่ 4.1	ค่าสถิติการลึงคม ปีพ.ศ. 2523-พ.ศ. 2536.....	118

สารบัญภาพ

หน้า

แผนภาพที่ 2.1 แสดงราคาจำหน่ายกระดาษรายเดือนระหว่างปีพ.ศ.2523-พ.ศ.2536... 55

แผนภาพที่ 4.1 แสดงค่าสวัสดิการสังคมระหว่างปีพ.ศ.2523-พ.ศ.2536..... 120

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย